

EESTI TEADUSTE AKADEEMIA
AVALIK AKADEEMILINE LOENG

8.03.2006

akadeemik *Ain-Elmar Kaasik*

“MITMEMÕÕTMELINE MEDITSIIIN”

Meditsiiniajalugu on suuresti platseeboefekti ajalugu. Kuni 20. sajandini suutis arst rakendada vaid sümptomaatilise toimega vahendeid. Tänapäeva teaduslik meditsiin on tõenduspõhine, kuid see ei lahenda kaugeltki kõiki probleeme. Tervisehäirete ja haiguste käsitus oleneb ühiskonna kultuuritaustast, mis eriti kõnealuses aspektis varieerub piirkonniti ja ka indiviiditi, olenedes haridusest, traditsioonidest ja üldisest sotsiaalkultuurilisest olukorrast. Tänapäeva paradoks on asjaolu, et arstiabi efektiivsuse kasv on tekitanud ühiskonnas suurenenud lootused, mida teaduslik meditsiin ei suuda täita.

Mõnikord asuvad seda täitma alternatiivseid ja täiendavaid ravimeetodeid kasutavad isikud, kelle tegevus vajab õiguslikku reguleerimist. Lootes meditsiinile, ei tohi unustada eluviisi ja -tingimuste määravat osa tervise tagamisel. Kuigi nn orgaaniliste haiguste diagnoosimisel ja ravis on lähiminevikus saavutatud märkimisväärsed edu, on tänapäeva arstid vähem pädevad täitma nõustaja, selgitaja, julgustaja ja lohutaja olulist rolli. Eriti tuleb elu teise poole tervisehädade puhul arvestada, et kuni 50% somaatilistest kaebustest on hingelist algupära, mille puhul ealistest muutustest, nt selgrootülides, tingitud vaevused realiseeruvad psühhosomaatilise mehhanismi kaudu. See ei tähenda ravinihilismi, kuid sageli vajaks need isikud sootuks teistsugust käsitlust kui see igapäevameditsiinis tavaks.

Siiski ei ole põhjust rääkida ametliku meditsiini kriisist. Pigem tuleks mõista, et koos ühiskonnaga (riigiga) vastutab enda ja rahva tervise eest ka iga üksikisik.